

УДК 634.23: 631.52

Шубенко Л. А., кандидат с.-г. наук, асистент кафедри генетики, селекції та насінництва сільськогосподарських культур
Білоцерківський національний аграрний університет
E-mail: Shubenko.L@ukr.net

ОЦІНКА СОРТІВ ЧЕРЕШНІ РІЗНИХ СТРОКІВ ДОСТИГАННЯ ЗА ОСНОВНИМИ ГОСПОДАРСЬКИМИ ОЗНАКАМИ

Черешня займає особливе місце серед плодих культур і ціниється за високі смакові і дієтичні властивості плодів, забезпечує населення ранніми фруктами. Деревя черешні плодять щорічно, плоди мають високу ціну реалізації, тому окупність затрат на закладання саду досить висока. Подальше підвищення ефективності вирощування черешні залежить від успіхів селекції і сортовивчення, оскільки існуючий сортимент все ще не відповідає вимогам сучасного виробництва. Тому питання дослідження нових сортів цієї культури залишається актуальним.

Дослідження включають сорти черешні різних строків достигання на підщепі дика черешня. Вивчалися сорти української селекції: ранньостиглі 'Дар Млієва', 'Зоряна', 'Мліївська жовта', середньостиглі – 'Аборигенка', 'Альонушка', 'Міраж', 'Мелітопольська крапчаста', 'Меотіда' і пізньостиглі – 'Амазонка', 'Дрогана жовта (к)', 'Бірюза', 'Донецький угольок'. Обліки і спостереження проводилися загальноприйнятими методами.

Поширення вирощування насаджень кісточкових культур вимагає збільшення щільності посадки дерев, що можливе за використання сортів із слабкою силою росту. Деревя черешні існуючих районуваних сортів здебільшого сильнорослі, що ускладнює догляд за насадженнями та збір врожаю. За період досліджень переважна більшість сортів характеризувалась значною

силою росту, лише дерева сорту 'Бірюза' були слаборослими (висотою 2,6 м).

За терміном достигання плодів, в середині кожної групи стиглості, сорти розподілились наступним чином – 'Зоряна', 'Мліївська жовта', 'Дар Млієва' (група ранньостиглих, період від квітнування до настання знімальної стиглості плодів у них склав 4955 днів, та припадає на першу декаду червня); 'Міраж', 'Аборигенка', 'Меотіда', 'Альонушка', 'Мелітопольська крапчаста' (група середньостиглих); 'Бірюза', 'Донецький угольок', 'Дрогана жовта', 'Амазонка' (група пізньостиглих сортів).

Одним із основних показників конкурентоздатності сорту є товарний вигляд, а саме величина та маса плоду. Згідно отриманих даних, найменшу масу плоду отримали у сорту 'Дрогана жовта (к)' – 5,1 г. Сорти 'Альонушка', 'Дар Млієва', 'Зоряна' і 'Меотіда' мали плоди досить крупних розмірів, середня маса яких переважала 7,3 г. Згідно з результатами дисперсійного аналізу, істотно більшу середню масу мали плоди сортів Мелітопольська крапчаста та Міраж – відповідно на 4,7 г і 3,0 г більше за плоди контрольного сорту 'Дрогана жовта' ($HP_{05} = 0,8$). Отже, сучасним вимогам у підборі сортименту черешні відповідають і є вартими подальшого вивчення пізньостиглий сорт 'Мелітопольська крапчаста' і ранньостиглий – 'Міраж'.

УДК 633.1.11:632.111.5

Щербаківа Ю. В., в. о. старшого наукового співробітника відділу адаптивних інтенсивних технологій зернових колосових культур і кукурудзи
ННЦ «Інститут землеробства» НААН
E-mail: filin-ironichniy@ukr.net

ОЦІНКА ВИХІДНОГО МАТЕРІАЛУ ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ ОЗИМОЇ НА ЗИМОСТІЙКІСТЬ

Стійкість рослин пшениці озимої до різких коливань температури повітря в зимовий період та рано навесні є основним чинником отримання високих врожаїв у більшості районів її вирощування. Загибель посівів пшениці озимої в Україні – досить часте явище. Відносна частка стресових факторів, що викликають вимерзання, може широко варіювати по регіонах. Тому селекція на покращення зимостійкості та отримання високостійких нових ліній та сортів має дуже важливе значення.

Дослідження проводили протягом трьох років у відділі селекції і насінництва зернових культур ННЦ «Інститут землеробства НААН»;

польові дослідження були закладені в селекційній сівозміні. Об'єкт досліджень – закономірності мінливості та успадкування основних господарсько-цінних ознак пшениці м'якої озимої. Матеріалом для досліджень було насіння 18 сортів пшениці озимої м'якої (*Triticum aestivum* L.), відібране з робочої колекції відділу селекції та насінництва зернових культур вітчизняної і закордонної селекції та насіння двох сортів-стандартів – 'Подольянка' і 'Поліська 90'.

В середньому за три роки (2014-2016 рр.) за результатами оцінок перезимівлі зразків пшениці озимої виділили такі сорти: польський сорт 'STH-1198', грузинський сорт 'Mukhran' і мол-